

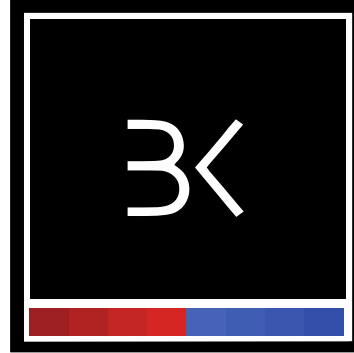
Burcu Kösem
EKONOMİ - FINANS - SEKTÖR
PROFESYONELİ

CORONA-EKONOMİ BÜLTENİ

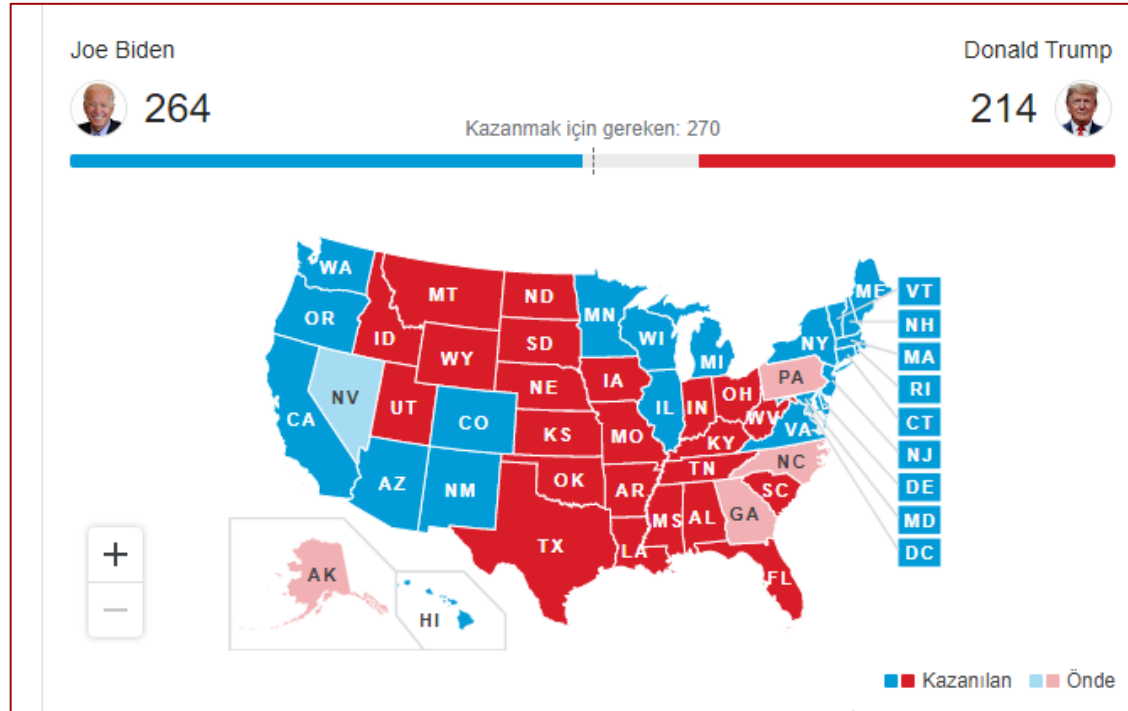
6 Kasım / 2020

Bu rapor; Covid-19 virüsünün dünya ekonomilerinde yarattığı ekonomik krizi, güvenilir kaynaklardan elde edilen veriler ile yansıtmaya yönelik olarak, hazırlanmıştır. Herhangi bir yatırım tavsiyesi içermez.

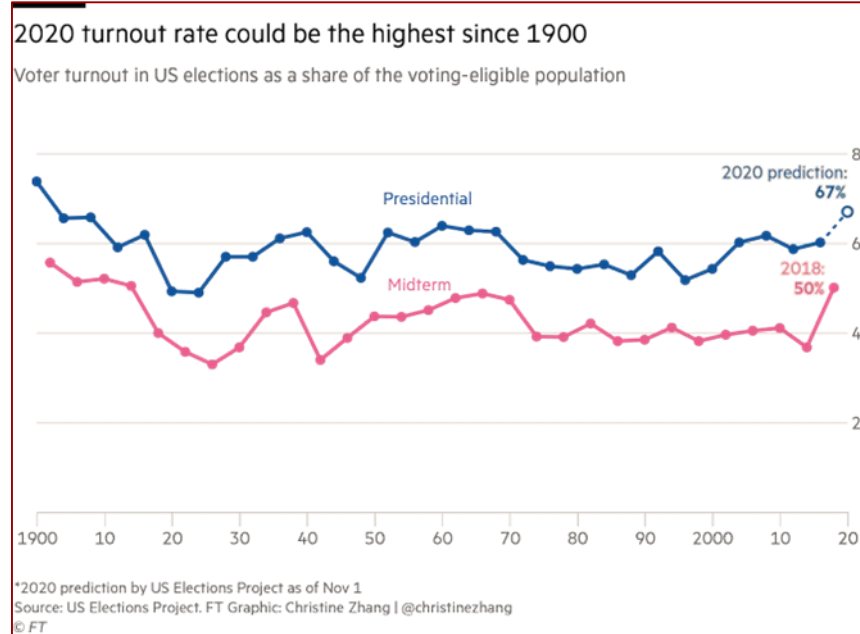
ABD Seçiminden Arda Kalan..

- ❑ ABD Başkanlık seçimi henüz devam ederken, Demokrat Parti Başkanı Biden'ın yüksek olasılıkla yeni ABD başkanı olabileceğini söyleyebiliriz.
- ❑ Oy oranlarına ve delege sayılarına bakıldığında ise rekor düzeyde artış kaydeden oylarda Google'ın derlediği A.P. Verilerine göre Biden'ın %50,5 ile 73.486.395 oy, Trump'ın ise %47,9 ile 69.622.136 oy almış olduğunu ve halen sayımların devam ettiğini görmekteyiz.

120 Yılın En Yüksek Katılımlı Seçimi..

- ❑ Seçimle ilgili belki de en enteresan tespit, 1900 yılından bu yana gerçekleşmiş en yüksek seçmen katılımlı bir başkanlık seçimi olması ki
- ❑ Bu durum aslında ülkedeki Demokratlar ile Cumhuriyetçiler arasındaki yoğun kutuplaşmanın da göstergesi,

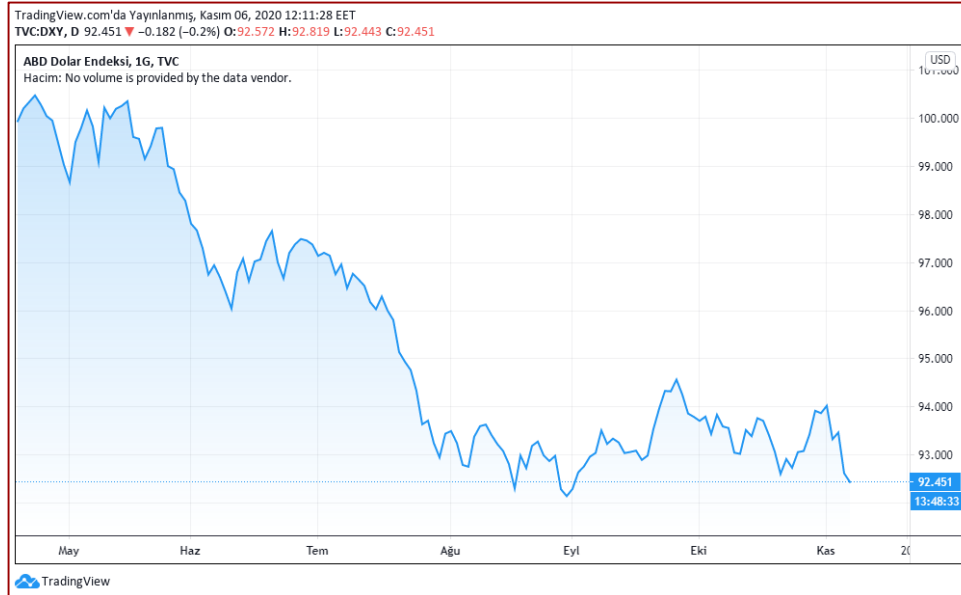

Kutuplaşma Seçim Sonucu ile Beraber Kaosu Getirir mi?

- ❑ Trump, özellikle mektupla gelen oylara eyaletler bazında şikayette bulundu, hatta seçim öncesinde mali durumu bozulan posta servisine yardım için e-ticaret şirketlerine ekstra tarife koyma şartı getirdiği biliniyor.
- ❑ Bu durum özellikle Amazon e ticaret sitesi sahibi olan Jeff Bezos'un Trump'a muhalif Washington Post gazetesi ortağı olması ile de ilişkilendirilmişti.
- ❑ Ayrıca belli küçük gruplar halinde Trump taraftarlarının sokaklarda arbede çıkardığı bilgisi alınırken,
- ❑ Eyalet sistemine göre yürütülen seçim dinamiğinin başında bir seçim kurulu olmaması ve federal mahkemenin Trump'ın şikayetlerini nasıl ele alacağı da belirsizlik konusu...

Piyasalar Seçimi Nasıl Fiyatladı?

- ❑ Küresel hisse piyasalarında yaşanan ralli ABD seçimlerindeki oy sayımının devam etmesiyle birlikte hız kesti.
- ❑ Altın fiyatları, ABD seçimleri ve mali teşvik paketine dair belirsizlikler ile birlikte yükseldikten sonra kâr odaklı satışlarla geriledi. Ardından tekrar yükselişe başladı.
- ❑ Dolar endeksi ise son iki ayın en düşüğünde..

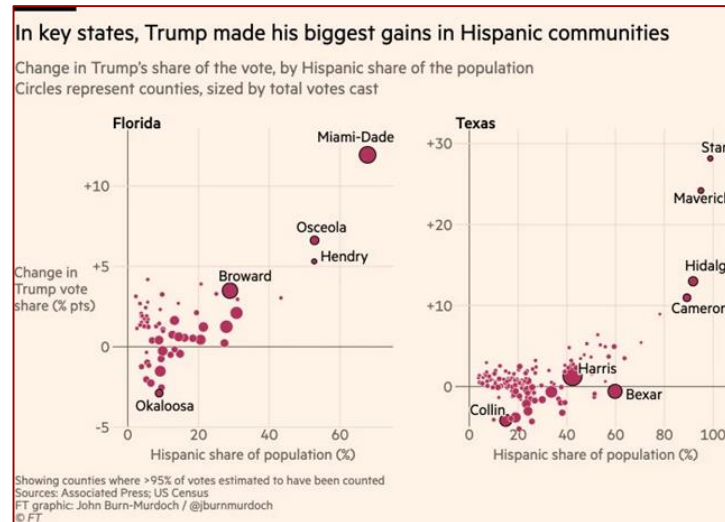

Trump Yerine Biden'ın Ülkemize Etkisi Ne Olur?

- ❑ Seçimlerden önce ülkemizde Trump'ın seçilmesini TL'nin değeri ile ilişkilendiren bir kesim vardı..
- ❑ Bunun olası nedenleri arasında Biden'ın Türkiye iktidarını hedef alan söylemleri ve son dönemde S-400 yaptırımını ile ilgili olarak Trump'ın almış olduğu şahsi tavrın ve yine Azerbaycan-Ermenistan konusunda Ermenistan'ın ABD başkanını hayal kırıklığına uğratmış olması tarzı söylemlerinin etkisinin olduğu söylenebilir.
- ❑ Yine ABD'de belli başlı basın organlarının Trump'ı ve yanısıra T.C. Cumhurbaşkanı'na karşı almış olduğu muhalif tavır da Türk halkında Trump'tan yana bir tavır alınmasına neden olmuş olabilir.
- ❑ Ancak yine Trump'ın 2018'de Rahip Bronson olayında Türkiye ekonomisine yönelik tehditlerinin anımsanmasında fayda vardır.
- ❑ Dolayısı ile Türkiye-ABD ilişkileri, Biden iktidarında da Trump iktidarında olduğu gibi kolay yürütülür nitelikte olmayacaktır.
- ❑ Doğu Akdeniz, Suriye, Libya ve Ermenistan meseleleri 1974'den bu yana hiç olmadığı kadar Türk dış ilişkilerini zorlayacağına benzer bir süreçte,
- ❑ Ancak içerdeki ekonomiyi TL daki kırılganlığı en minimum düzeye getirecek denli güçlendirmemiz, haklı olduğumuz dış politika meselelerinde elimizi kolaylaştırabilir.

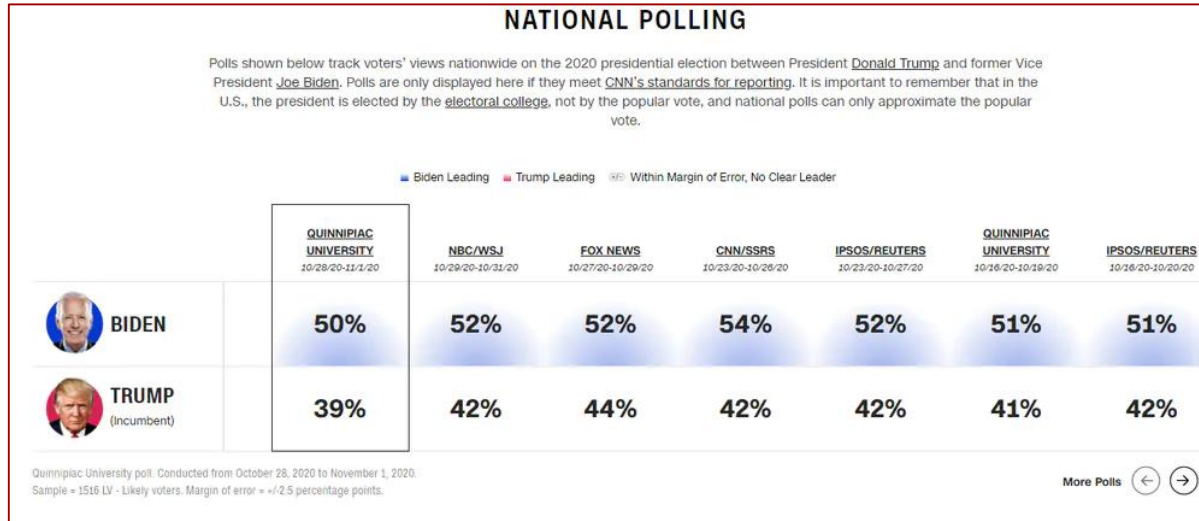
Anket Şirketleri Neden Yanıldı?

- ❑ Geçtiğimiz haftalarda sıklıkla yurt dışında yapılmış anket sonuçlarını paylaşmıştık: Bu anketlerde; 2016'da yanıldıkları gibi bu defa da özellikle eyalet bazında çok yanıldıklarını gördük..
- ❑ Bildiğiniz üzere bu anketlerde Trump ve Biden arasındaki oy farkı; %51. ve %42. gibi ortalama %9 farkla ve Biden lehine biteceği yönünde idi.
- ❑ Oysa sayımda son aşamaya geldiğimiz şu gün itibari ile aradaki oy farkı çok daha düşük bir yüzdede ve özellikle ırkçı ve göçmen karşıtı politikalara oldukça fazla maruz kalan ülkede hispaniklerin yoğun olarak yaşadığı Florida ve Texas'da Trump'ın önemli bir oy kazanımı sağlamış olduğunu görüyoruz:

Anket Şirketleri Neden Yanıldı?

- Anket şirketlerinin başarısızlığı temel anlamda utangaç olan muhafazakar kesimin sorulara içtenlikle cevap vermekten kaçınması olarak gösterilebilir:

Artan Vakalar ve Mutasyona Uğrayan Virüs

- ❑ Amerika'da 122 bini aşan Avrupa'da resmi kısıtlara yol açan yüksek günlük vaka sayıları, doğal hayattaki canlıları da tehdit ediyor.
- ❑ Danimarka'da milyonlarca vizonun öldürüleceği açıklandı. Hayatlarına son verilecek vizon sayısı 17 milyonu bulabilir. Karar, çiftliklerdeki hayvanlarda Covid-19'un insanlara bulaşan, mutasyona uğramış bir türünün görülmesi üzerine alındı.

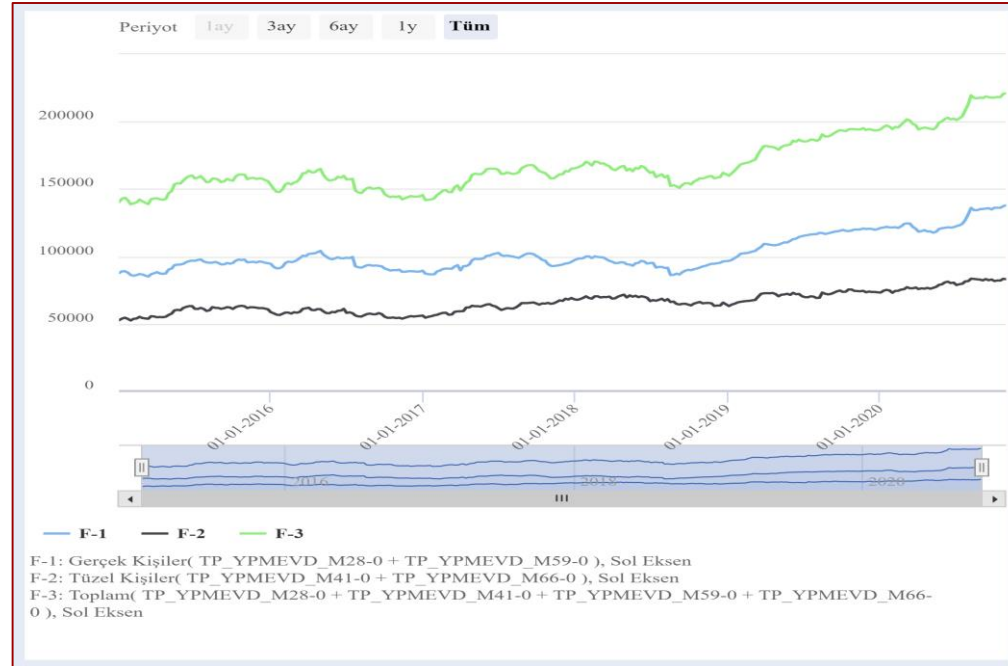

Düşen Dolar Endeksi Karşısında Yine Negatif Ayrışan TL!

- ❑ Seçimi ve ardından Biden'ı fiyatlayan dolar endeksinin düşüş trendine girdiğini görüyoruz.
- ❑ Gelişen ülke paraları bu durumdan avantajlı çıkarken, TL'nin değer kaybının devam ettiğini görmekteyiz.
- ❑ TCMB'nin politika faizini arttırmayarak, gecelik repo ve geç likidite penceresi gibi dolaylı yöntemlerle ağırlıklı ortalama fon maliyetini %14'e taşımış olması ne yazık ki piyasada beklenen karşılığı bulmuyor.
- ❑ Bu noktada kısa vadede kurlarda istikrar yaşamak adına TCMB'nin bir dizi adımlar atması önem kazanıyor.
- ❑ 19 Kasım'da büyük ölçüde bir politika faizi artışı bununla ilgili ilk adım olarak görülmekte.

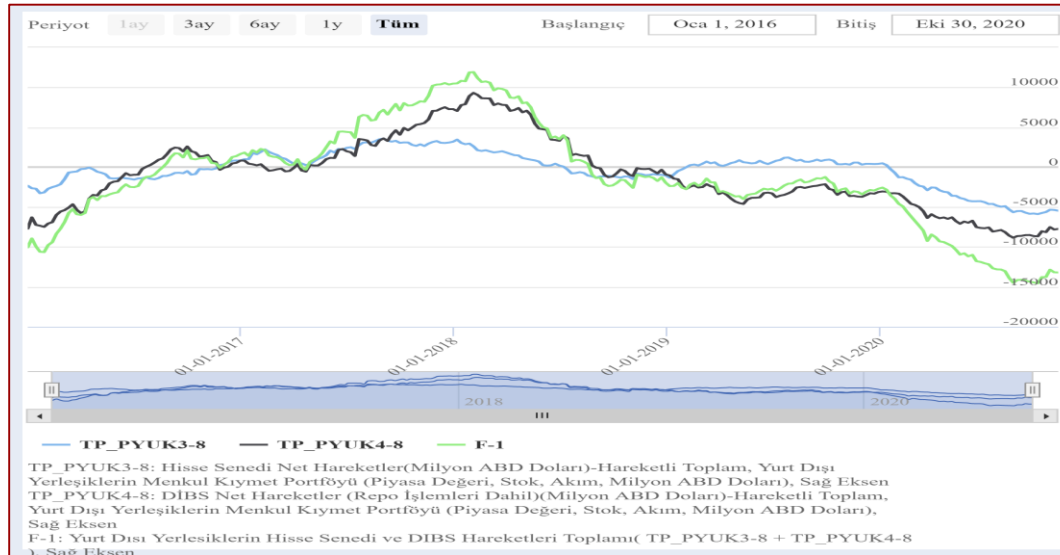
Düşen Dolar Endeksi Karşısında Yine Negatif Ayrışan TL!

- ❑ TL'nin gelişen ülke para birimlerinden negatif ayrışmasının bir diğer nedeni de aslında sonuç olarak gösterilebilen dolarizasyonun tasarruf ayağı:
- ❑ 30 Ekim itibari ile yp cinsinden mevduatların 220,7 milyar\$ seviyesine çıktığını ve ağırlıklı kısmının gerçek kişi mevduatından oluştuğunu görmekteyiz.

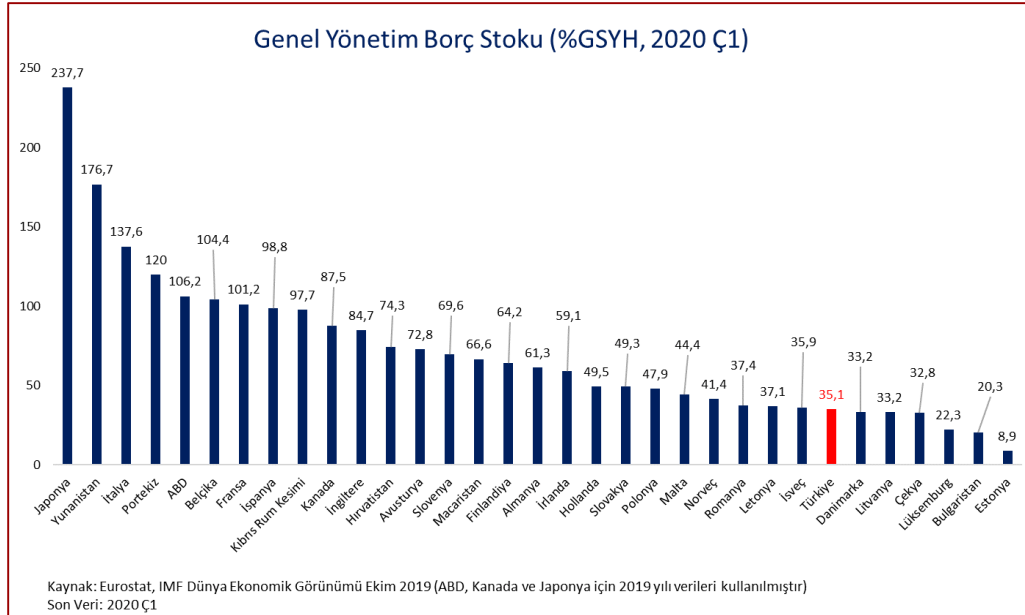
Düşen Dolar Endeksi Karşısında Yine Negatif Ayrışan TL!

- ❑ 30 Ekim itibari ile yurtdışı yerleşiklerin hisse senedi ve dıbs net değişimine baktığımızda ise
- ❑ Borsadan yabancı para çıkışını net bir şekilde görmüş oluyoruz. Bu çıkış matematiksel olarak da borsada yerli yatırımcı sayısında artış olarak yansıyor.
- ❑ Aslında olması gerekenden düşük TL ve hisse değeri, yabancı yatırımcı için oldukça cazip bir durum ortaya koymakta..

Enflasyon, Para Politikası ve Bütçe İlişkisi

- ❑ 2008'deki global finans krizinin ardından ABD ve 2010 yılından bu yana da AB ülkelerinin resesyon ve bütçe açıkları ile mücadele etmek için merkez bankaları eli ile para politikası araçlarını esasında bütçe açıklarını finanse etmek için kullandıklarını,
- ❑ Bu süreçte oluşmuş paranın da ağırlıklı olarak finansal piyasalarda işlem gördüğünü biliyoruz.
- ❑ Yeni ekonomi düzeni pandemi ile beraber bu bütçe açıklarını da devasa boyutlara getirdi:

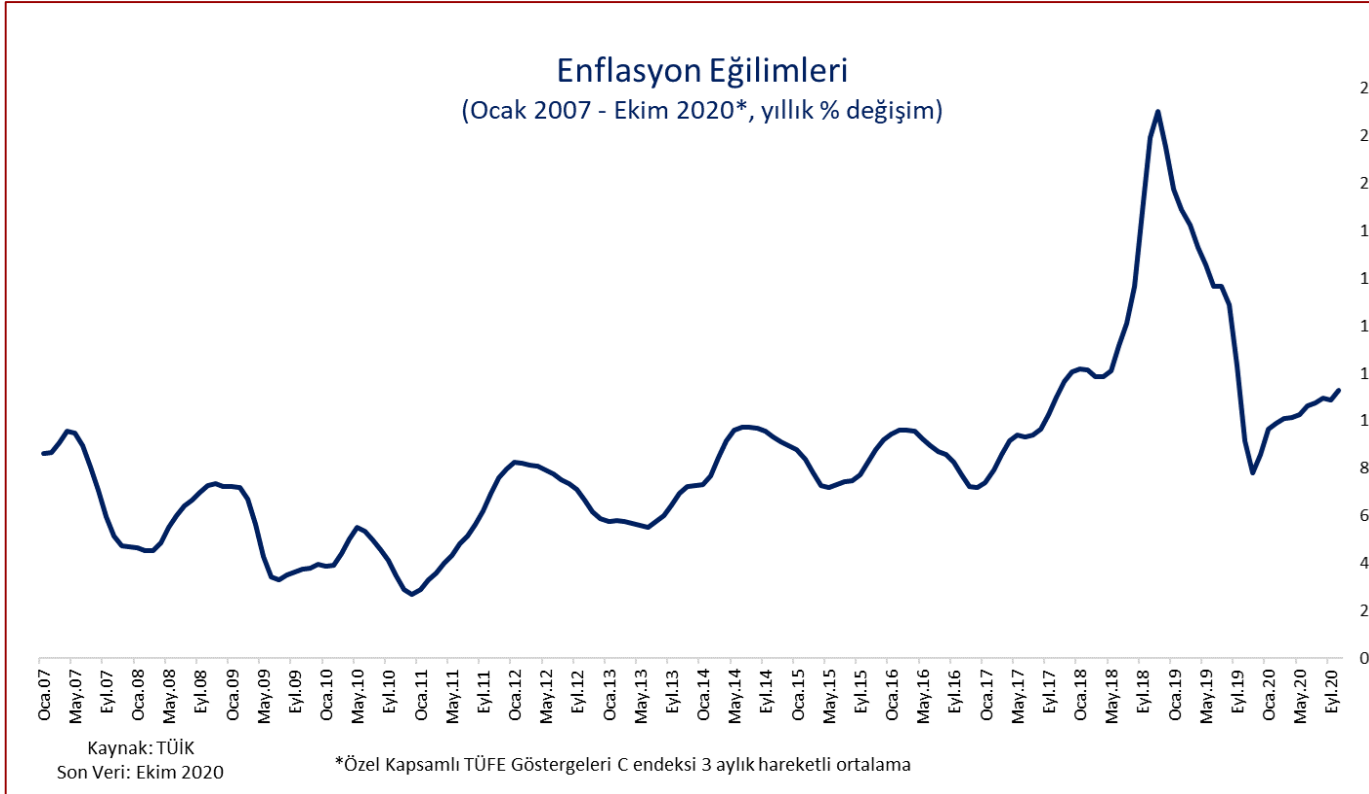

Enflasyon, Para Politikası ve Bütçe İlişkisi

- ❑ Pandemi sürecinde AMB ve FED , politika faizini daha fazla düşüremeyecekleri için devasa varlık alım programları düzenlediler.
- ❑ İngiltere Merkez Bankası politika faizini sabit tutarken varlık alım programını 745 milyar sterlinden 895 milyar sterline çıkardı.
- ❑ FED ise genişlemeci politikalarına devam edeceği sinyalini verdi.
- ❑ Gelişmiş ülkelerin MB'nın büyüklüklerine baktığımızda yaklaşık olarak bütçe açığı oranında MB aktiflerinin de büyüdüğünü görmekteyiz.
- ❑ Öyle ise söylenildiği gibi bağımsız bir MB durumundan söz edilmesi gerçekçi değildir.
- ❑ Gelişmiş ülkeler, bu politikalarını uygularken düşük enflasyona sahip olmaları nedeni ile rahat davranmaktalar.

Enflasyon, Para Politikası ve Bütçe İlişkisi

- ❑ Düşük enflasyon durumu ne yazık ki ülkemiz için geçerli bir durum değil, bilhassa Ekim ayı enflasyonuna baktığımızda yıllık %11,3, aylık ise %0,4 puan artış kaydettiğini görmekteyiz:

Enflasyon, Para Politikası ve Bütçe İlişkisi

- ❑ İki haneli enflasyona sahip ülkemizde MB'nın politika faizini arttırması bir bakıma TL'ini cazip hale getirecek olsa da ,
- ❑ Kurun uzun vadede stabilize edilmesi için yeterli değildir.
- ❑ Üstelik en yakın ticari partnerimiz olan Avrupa ülkelerinde karantinalara geçiliyor olması ve kurdaki yükselişin ithal ara malı ve hammadde nedeni ile enflasyon yaratacak olması hesaba katıldığında,
- ❑ YEP hedeflerine bire bir uyarak, katma değeri yüksek üretim ve teknoloji hedefleri ile izleyecek zorlu ve uzun bir yolumuz olduğu görülmektedir.